

Tomasz Pawłuszko Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, Polska**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI: OD NAUK POLITYCZNYCH DO
NAUKI O POLITYCE. EWOLUCJA I STAN WSPÓŁCZESNY BADAŃ
POLITYKI, USTRONŃ, 22–24 WRZEŚNIA 2014 ROKU**

W dniach 22–24 września 2014 roku odbyła się konferencja z zakresu teorii i metod badań nauk politycznych pt. *Od nauk politycznych do nauki o polityce. Ewolucja i stan współczesny badan polityki*. Organizatorem spotkania był Zakład Teorii Polityki i Myśli Politycznej Instytutu Nauk Politycznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Wydarzenie to było szczególnym momentem dla tego Zakładu z racji obchodzonego jubileuszu czterdziestolecia istnienia (jednostka zajmująca się badaniem teorii polityki na UŚ powstała w 1974 r.). Obrady odbyły się w ośrodku konferencyjnym ORW „Muflon” w Ustroniu, miejscowości położonej w Beskidzie Śląskim u stóp Równicy. Patronat medialny nad rocznicową konferencją objęło Polskie Radio Katowice oraz Telewizja Polska – oddział TVP Katowice.

Celem deklarowanym konferencji było ukazanie przebiegu ewolucji polskiej politologii w ostatnim półwieczu oraz diagnoza obecnej sytuacji dyscypliny w Polsce. W zaproszeniu konferencyjnym organizatorzy informowali, iż: „Utworzenie pod koniec lat 60. i w kolejnej dekadzie jednostek naukowych zajmujących się badaniami polityki oraz studiów politologicznych dało początek procesowi kształtowania się odrębnej dziedziny wiedzy, jaka stały się nauki polityczne, a później przeobrażeniu się jej w samodzielną dyscyplinę naukową”. Punktem wyjścia dla obrad stała się jednak nie kwestia istnienia danej dyscypliny nauki, ale ocena jej modelu naukowości oraz wartości jej potencjału teoretycznego. Na stronie internetowej konferencji pod adresem <http://www.konferencjainpidz.us.edu.pl/> organizatorzy napisali: „Zdecydowana większość badan [w naukach politycznych – przyp. TP] ma charakter opisowy i przyczynkarski. Odczuwalny jest niedostatek publikacji zawierających syntezy naukowe, studia porównawcze czy modele badz teorie zjawisk politycznych”. Zakres tematyczny konferencji zarysowano więc szeroko. Podstawowymi dedykowanymi obszarami wystąpień były zagadnienia, takie jak:

- **Kształtowanie się przedmiotu nauki o polityce.** *Zakres i granice polityczności zjawisk społecznych. Struktura pola polityki. Problem jednorodności zjawisk i procesów politycznych. Ewolucja przedmiotu nauki o polityce. Procesy polityzacji i depolityzacji życia społecznego. Znaczenie paradygmatu nowej polityki dla ewolucji przedmiotu nauki o polityce. Polityczne aspekty technologii informatycznych I komunikacyjnych a pole polityki.*

- **Rozwój teoretyczny nauki o polityce.** *Kształtowanie się teorii, koncepcji, modeli i ujęć zjawisk politycznych. wieloparadygmatyczność nauki o polityce. Orientacje i nurty badawcze w nauce o polityce. Spójność teoretyczna badań polityki. Klasyczne i nowe ujęcia polityki.*
- **Rozwój metodologii badań politologicznych.** *Metody a orientacje i kierunki badań polityki. Metodologia nauki o polityce a metodologia nauk społecznych. Wpływ metodologii na poziom i stan badań empirycznych w nauce o polityce.*
- **Zagadnienia terminologiczne nauki o polityce.** *Semantyczna jednoznaczność terminów politologicznych. Przyczyny i konsekwencje wieloznaczności kategorii politologicznych. Kwestia porównywalności pojęć oznaczających te same zjawiska w różnych orientacjach badawczych. Ewolucja terminów badawczych. Nowe kategorie analizy polityki. Rola analogii, metafor i alegorii w języku polityki.*
- **Współczesne badania polityki.** *Problemy i kierunki badań empirycznych we wszystkich obszarach nauki o polityce oraz dyscyplin pokrewnych: filozofia polityki, myśl polityczna, socjologia polityki, antropologia polityczna, geografia polityczna, nauka o państwie, nauka o władzy politycznej, nauka o ruchach i partiach politycznych, nauka o systemach politycznych, samorząd terytorialny, polityka lokalna i regionalna, nauka o stosunkach międzynarodowych, polityka społeczna i gospodarcza, nauka o komunikowaniu społecznym i politycznym.*
- **Problem integralności nauki o polityce.** *Spójność i całościowość dyscypliny wobec procesów wyodrębniania się nowych dyscyplin naukowych (nauka o komunikowaniu politycznym, polityka społeczna, nauka o stosunkach międzynarodowych)¹.*

Obrady konferencji podzielono na część plenarną oraz zespoły tematyczne. Organizatorom udało się celnie przyporządkować tematykę wystąpień prelegentów do paneli problemowych. Panele plenarne poświęcone były przekrojowym kwestiom podstawowych dylematów nauki o polityce oraz problemom teorii polityki. Obrady w zespołach tematycznych podejmowały szczegółowe kwestie relacji nauk politycznych z innymi naukami społecznymi, kwestie kierunków badań zjawisk politycznych, zagadnienia wpływu wzajemnego polityki i mediów, jak również uwarunkowania badań nad systemami wyborczymi oraz polityką społeczną i lokalną. Należy wspomnieć, że wszyscy słuchacze konferencji otrzymali program obrad w formie wygodnego zeszytu, zawierającego abstrakty większości zgłoszonych wystąpień.

Otwarcia konferencji dokonały władze Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Podczas kilku dni obrad zaplanowano 31 wystąpień konferencyjnych. Specjalny panel wyodrębniono dla gości z Federacji Rosyjskiej, prof. dr hab. Luizy Switcz (Moskiewski Państwowy Uniwersytet im. Łomonosowa) oraz prof. dr hab. Siergieja Korkonosenko (Państwowy Uniwersytet w St. Petersburgu). Szczególną uwagę publiczności zwróciły wystąpienia politologów

---

¹ Źródło: materiały konferencyjne i strona internetowa konferencji „Od nauk politycznych do nauki o polityce. Ewolucja i stan współczesny badań polityki”, zob. www.konferencja.inpidz.us.edu.pl/, [15.09.2014].

z Uniwersytetu Warszawskiego – prof. dr. hab. Mirosława Karwata oraz dr. Bohdana Kaczmarka, poświęcone zagrożeniom umasowienia i banalizacji politologii oraz kwestii dominacji w polskiej politologii *kratocentrycznego* ujmowania polityki. Zdaniem dyskutantów *kratocentryczna* wizja polityki skupia się na badaniu płytkich i podatnych na manipulacje mechanizmów władzy, a nie analizie realnych problemów społecznych, które z kolei miałyby akcentować *socjocentryczna* wizja polityki, skupiona na analizie siatki interesów społeczno-politycznych. Dyskusje panelistów dotyczyły również kwestii negatywnych ról społecznych badaczy polityki. W kolejnym wystąpieniu dr Paweł Ścigaj z Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawił wyniki badań ankietowych dotyczących aktywności dydaktycznej polskich politologów w obszarze metodologii i teorii polityki. Dr Janina Kowalik (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) akcentowała przydatność badań sondażowych w nauce o polityce. Prof. dr hab. Wiesław Hładkiewicz (Uniwersytet Zielonogórski), dr Lech Rubisz (Uniwersytet Opolski) oraz prof. dr hab. Eugeniusz Ponczek (Uniwersytet Łódzki) zwracali uwagę słuchaczy na użyteczność uwzględniania w analizie politologicznej problematyki studiów historycznych i z zakresu myśli politycznej. Moderatorem prestiżowej sesji plenarnej była prof. dr hab. Barbara Krauz-Mozer z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W panelach szczegółowych podejmowano kwestie powiązań teorii polityki z innymi dziedzinami wiedzy i badań stosowanych. Prelegenci dyskutowali przede wszystkim w kontekście polskich uwarunkowań rozwoju nauki i dydaktyki politologii. Organizatorzy zapewnili uczestnikom obrad znaczną ilość czasu na dyskusje panelowe po zakończeniu wystąpień konferencyjnych.

Po zakończeniu konferencji planowane jest wydanie recenzowanej monografii poświęconej problematyce poruszanej na konferencji "Od nauk politycznych do nauki o polityce. Ewolucja i stan współczesny badań polityki", przygotowaniem publikacji zajmą się badacze z Uniwersytetu Śląskiego. Przewidywany czas wydania publikacji to pierwsza połowa 2015 roku.

**CONFERENCE REPORT:
FROM POLITICAL STUDIES TO POLITICAL SCIENCE.
EVOLUTION AND CONTEMPORARY DEVELOPMENTS
IN THE RESEARCH ON POLITICS**

Data przesłania artykułu do Redakcji: 2015.01.02.

Data wstępnej akceptacji artykułu przez Redakcję: 2015.01.16.